

แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน
Guidelines for the Management of Child Development Centers
In Song Khwae District, Nan Province

นิชนาน ทาเป็ก¹ พิมพภา ธรรมสิทธิ์² ชาอวฤทธิ์ จันจัน³
Nichanart Thapek, Phimpaka Thammasit, Chaowarit Chancheen

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ประชากรที่ใช้ระยะที่ 1 ได้แก่ นายกองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน หัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้าและครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 28 คนและผู้แทนคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 30 คน รวม 68 คน กลุ่มเป้าหมายระยะที่ 2 ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 2 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 2 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 คน ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 คน และท้องถิ่นประจำอำเภอ 1 คน รวม 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย ด้านกิจกรรมวิชาการตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและด้านการบริหารจัดการบุคลากร ตามลำดับ ส่วนแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีการเก็บข้อมูลสารสนเทศและทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารจัดการบุคลากร ครอบคลุมเพื่อพัฒนาตนเอง และมีการทำงานเป็นทีม ด้านกิจกรรมวิชาการตามหลักสูตร จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและโครงการ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย มีการตรวจสอบความปลอดภัยของเครื่องเล่นสนามและจัดระบบป้องกันบุคคลทั้งภายในและภายนอกอย่างเคร่งครัด และด้านการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย สนับสนุนจากทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพของเด็ก

คำสำคัญ (Keywords): แนวทาง; การบริหารจัดการ; ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

Received: 2023-06-04 Revised: 2023-06-12 Accepted: 2023-06-14

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Master of Education Program Educational Administration Program Uttaradit Rajabhat University. Corresponding Author. E-mail: nicha252963@gmail.com

² อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Master of Education Program Educational Administration Program Uttaradit Rajabhat University. Corresponding Author e-mail. E-mail: Phimpaka@live.ur.ac.th

³ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ Master of Education Program Educational Administration Program Uttaradit Rajabhat University. Corresponding Author. E-mail: chaowarit.edu@gmail.com

Abstract

This research article aims to study the needs and management guidelines of the child development centers in Song Khwae District, Nan Province. The population used in phase 1 consisted of three chief executives of local administrations, three directors of government agencies, one director of the education division, and three educators, twenty-eight heads and teachers of the child development center, and thirty representatives of the child development centers' executive committees, totaling 68 people. The target group in phase 2 included two directors of government agencies, two directors of the education division, two heads of the child development centers, two chairpersons of the child development centers' executive committees, and one local person, totally 9 people. The tools used in the research were questionnaire and interview form. Statistical instruments used in data analysis were mean, standard deviation, priority needs index, and content analysis.

The results showed that the priority needs for the management of the centers were safety environment, participation and networking establishment, academic activities based on the systematic management of the curriculum respectively. For the sake of the center management, it consisted of 5 aspects: systematic management of information and planning in education development personnel management for trainings and teamwork building; academic activities according to the curriculum; preparation of educational curriculum and projects, in terms of providing a safe environment; safety inspection of the playgrounds and a protection system for the protect inside and outside people; participation and networking, supporting from all sectors for various activities developing the quality of children.

Keywords: guidelines; management; child development centers

บทนำ (Introduction)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบในด้านการพัฒนาเด็กตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล หรือเมืองพัทยาที่ดีล้วนแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้งและดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมรับโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการต่างๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็กในทุกๆ ด้าน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมแก่เด็กให้มีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการด้านต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยมีผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ และวัฒนธรรม นักวิชาการศึกษา ทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู และผู้ดูแลเด็กเป็นผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กแต่ละแห่ง ทำหน้าที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้มีความเหมาะสมตามวัย จัดกิจกรรมประจำวันให้กับเด็ก (สถาพร บุญวังทอง, 2564: 2)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 2-5 ปี เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า เพราะมนุษย์นั้นต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่เด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงถือเป็นภารกิจที่สำคัญที่จะต้องอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้มีความพร้อมด้านสมรรถภาพ และวินัยของเด็กไทยเพื่อกลายเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กทุกคนเพราะเป็นการเตรียมตัวในระยะเริ่มต้นของชีวิตก่อนที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา เด็กวัย 3-5 ปี ซึ่งเป็นวัยสำคัญในการวางรากฐานของชีวิตเพราะเป็นช่วงที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตลอดจนบุคลิกภาพอันเป็นพัฒนาการต่อเนื่องมาจากวัยทารกการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เด็กได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน (เบญจพร ต่ำคำดี, 2562: 2)

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2558-2562) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในอำเภอสองแคว จังหวัดน่าน พบว่ามีปัญหาในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านผลการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่ได้ดำเนินการกำหนดอัตลักษณ์ของเด็กที่เกิดจากการพัฒนาให้บรรลุผลตามปรัชญา ปณิธาน/วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์เด็กยังไม่ได้รับการพัฒนาให้รู้จักอดทน รอคอย รู้จักควบคุมตัวเองให้ทำงานจนสำเร็จ ตลอดจนการรู้จักขออนุญาต ขอบคุณ ขอโทษ มารยาทในการพูด การฟัง การไหว้ การแสดงความเคารพผู้ใหญ่ มารยาทในการรับประทานอาหารให้เพียงพอและด้านการบริหารจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ยังขาดการให้ผู้ที่มีส่วนร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดการจัดทำโครงสร้างและระบบการบริหารคุณภาพ (PDCA) ที่เป็นเครื่องมือในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์ประกอบของการได้มาของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ไปตามเกณฑ์ คณะกรรมการสถานศึกษายังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ตนเอง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดการจัดสภาพแวดล้อมให้ถูกลักษณะ เป็นระเบียบ สะอาด ร่มรื่นและสวยงามและในส่วนด้านการประกันคุณภาพภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดการประสานงานจากหน่วยงานต้นสังกัดให้มีการตรวจสอบระบบคุณภาพมาตรฐาน การวางแผนพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังขาดการดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและหน่วยงานต้นสังกัดยังขาดการทำการดำเนินการพัฒนามาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศให้เป็นระบบ การนิเทศ กำกับ ติดตามตรวจสอบและการดำเนินงาน

จากปัญหาดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ในอำเภอสองแคว จังหวัดน่าน เพื่อที่จะนำข้อมูล สารสนเทศมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาและใช้เป็นแนวทางส่งเสริมและสนับสนุนความสามารถในการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเสนอแนะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในการตรวจรับรองคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ด้านการบริหารจัดการบุคลากร ด้านกิจกรรมวิชาการตามหลักสูตร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย

1.2 ขอบเขตด้านประชากร ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

วิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 1 ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน 6 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นายกองค์ปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 3 คน หัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 3 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา 1 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้าและครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 28 คน และผู้แทนคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 68 คน เป็นการแจกแบบสอบถามทั้งหมด

วิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 2 ได้แก่ หัวหน้าส่วนราชการ จำนวน 2 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 2 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 คน ประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 คน และท้องถิ่นประจำอำเภอ 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชนิด ได้แก่

2.1 แบบสอบถามความต้องการจำเป็น เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.992 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list) ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ด้านการบริหารจัดการบุคลากร ด้านกิจกรรมวิชาการตามหลักสูตร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้ความปลอดภัยและด้านการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของ Likert

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีลักษณะแบบปลายเปิด

2.2 แบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ชื่อสกุล ระดับการศึกษา สาขาการศึกษา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง และประสบการณ์การปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน โดยนำระดับสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นในแต่ละด้านมาหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 ลำดับแรก เพื่อนำมากำหนดเป็นประเด็นการสัมภาษณ์แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

3.1 ขอนหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เพื่อขอความร่วมมือไปยังนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง ในอำเภอสองแคว ในการออกหนังสือขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1

3.2 นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลของประธานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน โดยส่งในรูปของแบบสอบถาม ที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนมีนาคม 2566

3.3 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ามีการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป โดยได้ข้อมูลกลับคืนมาร้อยละ 100

แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในด้านการศึกษา เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีประสบการณ์ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

3.4 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เพื่อขอความร่วมมือไปยังประธานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการออกหนังสือขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2

3.5 ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยส่งแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเองเพื่อให้ทราบประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

3.6 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและขอสัมภาษณ์ กำหนด นัดหมายวันเวลา และขอสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ข้อมูลด้วยตนเองและดำเนินการสัมภาษณ์ในระหว่างเดือนเมษายน 2566

3.7 ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง ผู้วิจัยทำการจดบันทึกเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์และเสนอค่าสถิติต่างๆ ดังต่อไปนี้

4.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้วิธี PNI แล้วนำค่า PNI สูง 3 อันดับแรกของแต่ละด้านมาสร้างแบบสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

4.2 นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดำเนินการจัดกลุ่มและเรียบเรียงข้อมูลโดยการจัดลำดับเนื้อหาที่ต้องการศึกษาพร้อมวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์ ประยุกต์ใช้ข้อมูลที่รวบรวมได้ผนวกรวมกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสรุปเป็นแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอสองแคว จังหวัดน่าน

ผลการวิจัย (Research Results)

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน เป็นดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงผลศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน	สภาพที่เป็นอยู่		สภาพที่ ควรจะเป็น		PNI	ลำดับ
	μ	σ	μ	σ		
1. ด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ	4.300	0.715	4.764	0.484	0.108	4
2. ด้านการบริหารจัดการบุคลากร	4.378	0.715	4.770	0.475	0.090	5
3. ด้านกิจกรรมวิชาการตามหลักสูตร	4.330	0.689	4.820	0.451	0.113	3
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย	4.012	0.763	4.816	0.431	0.200	1
5. ด้านการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย	4.274	0.738	4.786	0.493	0.120	2
รวม	4.259	0.724	4.791	0.467	0.126	

จากตารางที่ 1 พบว่า ความต้องการจำเป็นการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย ด้านกิจกรรมวิชาการตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ และด้านการบริหารจัดการบุคลากร ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการเก็บข้อมูลสารสนเทศที่นำมาใช้ในการดำเนินงาน สามารถนำไปใช้สนับสนุนการบริหารจัดการในชั้นเรียน ตลอดจนเป็นข้อมูลที่มีหลักฐานอ้างอิงได้ มีระบบประกันคุณภาพภายใน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ และนำข้อมูลจากผลการประเมินเมื่อสิ้นปีการศึกษาไปทบทวนและใช้เป็นสารสนเทศเพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาในปีถัดไป

2.2 ด้านการบริหารจัดการบุคลากร พบว่า มีการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองของครูอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทั้งการอบรมออนไลน์หรือหน่วยงานอื่นๆ จัดการอบรม มีการประเมินโดยยึดหลักเกณฑ์การประเมินตามประกาศมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำข้อมูลเอกสารตามตัวชี้วัดตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ และมีการแต่งตั้งภาระหน้าที่ งานที่ต้องรับผิดชอบด้านต่างๆจากผู้บริหาร มีการประชุมปรึกษาหารือเรื่องการทำงาน ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันเป็นทีม เพื่อให้องค์กรขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน

2.3 ด้านกิจกรรมวิชาการตามหลักสูตร พบว่า มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการจัดทำแผนประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยทั้ง 4 ด้าน มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และมีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมทางวิชาการในปีการศึกษาต่อไป มีการจัดทำเป็นโครงการเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกิจกรรมของเด็ก มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการประเมินและสรุปผลการประเมินเพื่อนำผลไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมวิชาการในปีต่อไป

2.4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย มีการวางแผนและจัดทำแผนเผชิญเหตุและภัยอันตรายต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมและตรวจสอบความปลอดภัยของเครื่องเล่นสนาม มีการบันทึกการตรวจสอบทุกสัปดาห์ มีการจัดทำโครงการปรับปรุงและจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารตลอดทั้งปีการศึกษา จัดระบบป้องกันบุคคลทั้งภายนอกและภายในอย่างเคร่งครัด โดยมีการจัดทำข้อมูลการรับ-ส่งนักเรียน มีกล้องวงจรปิดทางเข้า-ออกเพื่อความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ให้มีการจัดหาเครื่องเล่นที่ได้รับมาตรฐาน คำนึงถึงความปลอดภัยและมีจำนวนเพียงพอเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย พบว่า มีการจัดแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีเป็นห้องเรียนคอมพิวเตอร์ มีการจัดสวนเศรษฐกิจพอเพียง มุมรักการอ่าน สนับสนุนจากทุกภาคส่วนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในการบริหารงาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การรับบริจาค หรือการอาสาช่วยเหลืองานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึง การเข้าไปร่วมกิจกรรมกับชุมชนในโอกาสต่างๆสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อช่วยสร้างบรรยากาศของความเข้าใจ ความร่วมมือกัน ที่จะนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการศึกษาความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน เมื่อพิจารณาจากค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นทั้ง 5 ด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นอันดับ 1 คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ความปลอดภัยของเด็กปฐมวัยในสถานศึกษานั้น มีความสำคัญต่อการเติบโตและการพัฒนาของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง การจัดระบบความปลอดภัยของสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพและการพัฒนาของเด็กปฐมวัยอย่างเต็มตามศักยภาพในแต่ละบุคคลและต่อเนื่อง ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ประกอบกับเพื่อให้การดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาตินำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของสภาพร บัญญัติทอง (2564: 38) กล่าวว่า การบริหาร

ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง การกำหนดเกณฑ์การดำเนินงานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การจัดภูมิทัศน์แวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคารให้มีสภาพที่พร้อมต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก การกำหนดมาตรการป้องกันความปลอดภัย การเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉินและอันตรายต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ภาพิณ ทินราช (2560: 5) ศึกษาเรื่องได้ศึกษาการยกระดับมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแวง อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น พบว่า การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแวงให้ประสบผลสำเร็จมีข้อที่ควรคำนึงถึงดังนี้ 1) ควรมีลักษณะคณะกรรมการบริหาร มีแผนพัฒนาการศึกษา มีคู่มือดำเนินงาน มีงบประมาณและการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแหล่งเรียนรู้ 2) ควรมีครูและบุคลากรที่เพียงพอและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3) ควรมีสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เอื้อต่อการเรียนรู้และมีความปลอดภัย 4) ควรมีหลักสูตรสื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและนักเรียนได้ปฏิบัติจริง 5) ควรส่งเสริมให้บุคคล ชุมชน องค์กรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2. จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ทั้ง 5 ด้าน มีดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการเก็บข้อมูลสารสนเทศที่นำมาใช้ในการดำเนินงานของศูนย์สามารถนำไปใช้สนับสนุนการบริหารในชั้นเรียน ตลอดจนเป็นข้อมูลที่มีหลักฐานอ้างอิงได้ มีระบบประกันคุณภาพภายใน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ และนำผลข้อมูลการประเมินตลอดสิ้นปีการศึกษา ซึ่งเป็นการทบทวนหรือรวบรวมข้อมูลในปีนั้นๆ เพื่อจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนประจำปีการศึกษาในปีต่อไป ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบมีการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดตั้งตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดการจัดทำแผนพัฒนาและการดำเนินงานตามแผนงานปฏิบัติการ มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ มีการจัดบริการการอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์ และการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามวัยและตามศักยภาพของแต่ละคน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักเกณฑ์ของมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการจัดวัสดุ ครุภัณฑ์และสื่อการเรียนการสอนทางการศึกษาเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการรายงานและประเมินผลการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรพร พรณรังษี (2563: 22) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่า การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งด้านการบริหารงานและด้านการบริหารงบประมาณเป็นลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง

2.2 ด้านการบริหารจัดการบุคลากร พบว่า มีการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองของครูอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทั้งการอบรมออนไลน์หรือหน่วยงานอื่นๆ จัดมีการประเมินโดยยึดหลักเกณฑ์การประเมินตามประกาศมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน จัดทำข้อมูลเอกสารตามตัวชี้วัดตามที่กำหนด และมีการแต่งตั้งภาระหน้าที่ งานที่ต้องรับผิดชอบด้านต่างๆจากผู้บริหาร มีการประชุมปรึกษาหารือเรื่องการทำงาน

ร่วมมือกันเป็นทีม ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันเพื่อให้องค์กรขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง (2561: 8) กล่าวว่า การบริหารด้านบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการสรรหา คัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และได้รับการส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน การพัฒนาให้มีความรู้และทักษะเจตคติและความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การส่งเสริมการอบรมด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยการสรรหา เลือกสรรและการปรับสภาพของบุคลากรปฏิบัติตามมาตรฐาน และหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเสริมสร้างขวัญ กำลังใจในการทำงาน จัดทำโครงการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิสวัสดิการของบุคลากร การนำผลการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรมาใช้ประกอบการพิจารณาในการเลื่อนค่าตอบแทนการต่อสัญญาและอื่นๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปทุมพร กาญจนอรรถ (2561: 23) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีการปฏิบัติโดยรวมของผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการบริหารงานบุคคลโรงเรียนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การวางแผน อัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง วินัยและการรักษาวินัยและการออกจากราชการ

2.3 ด้านกิจกรรมวิชาการตามหลักสูตร พบว่า มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และมีการประเมินหลักสูตรเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงหลักสูตรและแผนการทำงานวิชาการในปีการศึกษาต่อไป มีการจัดทำเป็นโครงการเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการกิจกรรมของเด็ก มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการดำเนินการประเมินและสรุปผลการประเมินเพื่อนำผลไปเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมวิชาการในปีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของลภัสดา นราพงษ์ (2560: 67) กล่าวว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง การกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับเด็กมีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีความเหมาะสมกับวัย ซึ่งครอบคลุมถึงการศึกษาหลักสูตร การนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดหาและผลิตสื่อตลอดจนการนำนวัตกรรมมาใช้ในการจัดประสบการณ์การนิเทศติดตามและประเมินผล และการบริหารงานซึ่งไม่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ได้แก่ ด้านโภชนาการ ฯลฯ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง (2561: 56-57) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลแก้ง อำเภอมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร และประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรทั้งระบบ หลังจากที่ใช้หลักสูตรเพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้น

2.4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย พบว่า มีการวางแผน จัดทำแผน เพื่อตรวจสอบความปลอดภัยของเครื่องเล่นสนาม มีการบันทึกการตรวจสอบทุกสัปดาห์ มีการจัดทำโครงการปรับปรุงและจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกอาคารตลอดทั้งปี จัดระบบป้องกันบุคคลทั้งภายนอกและภายในอย่างเคร่งครัด โดยมีการจัดทำข้อมูลการรับ-ส่งนักเรียน มีกล้องวงจรปิดทางเข้า-ออกเพื่อความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ให้มีการจัดหาเครื่องเล่นที่ได้รับมาตรฐาน คำนึงถึงความปลอดภัยและมีจำนวนเพียงพอเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกัญญาภัทร โกกิศา (2560: 49) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ สภาพแวดล้อมทั้งภายใน คือ การจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการ

ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเช่น ของเล่น สนามเด็กเล่นเพียงพอต่อจำนวนเด็ก ต้องสะอาด ปลอดภัย มีแสงสว่างเพียงพอไม่มีเสียงรบกวน และไม่อยู่ใกล้หรือได้รับมลพิษทางต่างด้านต่าง ๆ อีกทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกพื้นที่ส่วนรวมสะอาด ร่มรื่น ปลอดภัยต่อการที่เด็กได้เข้าไปใช้พื้นที่ ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงจำนวนของเด็ก การเรียนรู้ของเด็ก ความสะอาด ปลอดภัย มีสุขอนามัยที่ดีด้วยเพื่อเกิดประสิทธิผลสูงสุดของบุคลากรทุกคนในองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ วารินทร์ (2563: 37) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง พบว่า แนวทางการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงาน อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งเป็น 3 ด้านรวมทั้งสิ้น 14 รายการ ดังนี้ ด้านที่ 1 ด้านความปลอดภัย มี 5 รายการ เช่น ติดตั้งสัญญาณระบบป้องกันภัย ด้านที่ 2 ด้านสิ่งแวดล้อม มี 4 รายการ เช่น จัดทำแผนดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม และด้านที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ มี 5 รายการ เช่น มีการวางแผนการโครงสร้างด้านอาคารสถานที่

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย พบว่า มีการจัดแหล่งเรียนรู้ทางเทคโนโลยีเป็นห้องเรียนคอมพิวเตอร์ มีการจัดสวนเศรษฐกิจพอเพียง มุมรักการอ่าน สนับสนุนจากทุกภาคส่วนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน ในการบริหารงาน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ การรับบริจาค หรือการอาสาช่วยเหลืองานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชนในโอกาสต่างๆสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาช่วยสร้างบรรยากาศของความเข้าใจ ความร่วมมือกัน ที่จะนำไปสู่การส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง (2561: 56-57) ได้กล่าวว่า การบริหารด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน หมายถึง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการส่งเสริมคณะกรรมการบริหารได้มีผู้แทนจากชุมชนเข้าร่วมเป็นกรรมการ และมีการประชุมร่วมกันอย่างน้อยปีละครั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการนิเทศของครู ผู้บริหารและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การนำผลการประเมินการจัดประสบการณ์ไปปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาในการปฏิบัติหน้าที่ มีการจัดกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน มีการนำผลจากการประเมินไปพิจารณาประกอบการจัดทำ ปรับปรุงแผนพัฒนาให้บรรลุผล รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของชุมชนและท้องถิ่น การสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยผู้ดูแลเด็ก มีการออกเยี่ยมบ้านของเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง การจัดกิจกรรมสัมพันธ์ร่วมกับชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน การจัดทำสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง การจัดปายนิเทศให้ความรู้กับผู้ปกครองจัดกิจกรรมการแสดงของเด็กเข้าร่วมในโอกาสต่าง ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยวัชรพร พรณรังสี (2562: 29) ที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการดำเนินงานตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเทิดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย พบว่า การพัฒนาการศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ตั้งเป้าหมายให้เด็กปฐมวัย อายุ 0-6 ปี ทุกคน ได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านก่อนเข้าสู่ระบบการศึกษา พร้อมทั้งได้วางกรอบการดำเนินงานการพัฒนาและเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัยไว้ คือ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยในรูปแบบที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความรู้ในการเลี้ยงดูลูกแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังที่กล่าวมาข้างต้น โดยยึด

หลักการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปฐมวัย และมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน สามารถสังเคราะห์เป็นแนวทางที่นำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ได้ 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการเก็บข้อมูลสารสนเทศที่นำมาใช้ประกันคุณภาพภายในและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการบริหารจัดการบุคลากร มีการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองของครูอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทั้งการอบรมออนไลน์หรือหน่วยงานอื่นๆ มีการจัดทำข้อมูลเอกสารตามตัวชี้วัดตามที่กำหนดและมีการทำงานเป็นทีม ด้านกิจกรรมวิชาการตามหลักสูตร มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เตรียมความพร้อมให้กับเด็กมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านและ จัดทำเป็นโครงการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกิจกรรมของเด็ก ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย มีการวางแผนจัดทำแผนเผชิญเหตุและภัยอันตรายต่างๆ เพื่อตรวจสอบความปลอดภัยของเครื่องเล่นสนาม จัดระบบป้องกันบุคคลทั้งภายนอกและภายในอย่างเคร่งครัด ด้านการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย สนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาและการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยในรูปแบบที่หลากหลาย การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย มีความต้องการจำเป็นเป็นอันดับแรก ดังนั้นในการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรต้องจัดพื้นที่เล่น/สนามเด็กเล่นและสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารให้มีความปลอดภัย ควรต้องให้มีระบบป้องกันจากบุคคลทั้งภายในและภายนอก จัดให้มีของเล่นที่ปลอดภัยได้มาตรฐานมีจำนวนเพียงพอ สะอาด เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน พบว่าสภาพที่เป็นอยู่การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยมีค่าน้อยที่สุด ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความปลอดภัยเป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง (References)

กัญญภัทร โกทิตา. (2560). ศึกษาการบริหารจัดการและแนวทางการพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดเขาแก้ว จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.

- จันทร์นภาเพ็ญ ทินราช (2560). การยกระดับมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแขง อำเภอยะยี่ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- เบญจพร ต่ำคำดี. (2562). แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอยะยี่ จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ปทุมพร กาญจนอรรถ. (2561). แนวทางการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรทิพย์ วารินทร์. (2563). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ลภัสตา นราพงษ์. (2560). แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด ชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วัชรพร พรหมรังษี. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการดำเนินงาน ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองไทย อำเภอยะยี่ จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- วิภาพร ศรีพงษ์ยิ่ง. (2561). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหาร ส่วนตำบลแก้ง อำเภอยะยี่ จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สถาพร บุญวังทอง. (2564). การบริหารตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.